

Właściwość sądu w świetle nowelizacji z 4 lipca 2019 r.

– zagadnienia wybrane

1. Zagadnienia wstępne
 - Pojęcie właściwości sądu w postępowaniu cywilnym. Charakter norm regulujących właściwość
 - Funkcje właściwości sądu. Prawo do sądu właściwego jako element konstytucyjnego prawa do sądu
 - Podziały właściwości sądu
 - Niewłaściwość usuwalna sądu a niewłaściwość nieusuwalna
2. Właściwość sądu po nowelizacji – uwagi wstępne
 - Kategorie zmian – zmiany konstrukcyjne, zmiany nieistotne
 - Ogólne założenie – efektywna realizacja konstytucyjnego prawa do sądu
 - Interes publiczny jako uzasadnienie zmian regulacji właściwości sądu
 - Zmiany w zakresie właściwości sądu a ogólny cel nowelizacji – przyspieszenie postępowania
3. Zmiany w zakresie podstaw właściwości miejscowej sądu – wybrane zagadnienia
 - Właściwość przemienna
 - Cel nowelizacji – zapewnienie procesowej ochrony konsumenta jako słabszej strony stosunku prawnego (art. 31 § 2, 34 § 2, 35¹, 37² k.p.c.)
 - Poszerzenie katalogu podstaw właściwości przemiennej – problem ich multiplikacji
 - Właściwość przemienna w sprawach powództw o roszczenia wynikających z czynności bankowej przeciwko bankowi – przykład kazuistycznej regulacji wywołanej bieżącymi potrzebami (tzw. sprawy frankowe)
 - Właściwość delegacyjna (art. 44¹, 44² k.p.c.)
 - Cel nowelizacji – zapewnienie bezstronności sądu
 - Delegowanie, przekazanie, wyznaczenie sądu – brak konsekwencji terminologicznej
 - Delegacja sądu a gwarancyjny charakter przepisów regulujących właściwość
4. Planowane zmiany w zakresie właściwości rzeczowej
 - Dążenie do specjalizacji sądownictwa – utworzenie sądów ds. własności intelektualnej oraz sądu zamówień publicznych

- Wpływ zmian na standard ochrony prawnej w sprawach wymagających wiedzy specjalistycznej
5. Zmiany dotyczące badania właściwości sądu
 - Ewolucja przepisów dotyczących badania właściwości sądu w postępowaniu cywilnym
 - Powrót do przeszłości – zasada badania usuwalnej niewłaściwości sądu z urzędu przed doręczeniem odpisu pozwu
 - Wpływ nowych rozwiązań na czas trwania postępowania
 - Ograniczenie dyspozycyjności formalnej w zakresie badania właściwości miejscowej
 6. Podsumowanie

Literatura

- B. Dobrzański, *Kilka zagadnień z zakresu przekazania sprawy sądowi właściwemu*, Palestra 1962, nr 11
- M. Dziurda, *Przekazanie sprawy na podstawie art. 44² Kodeksu postępowania cywilnego*, Polski Proces Cywilny 2020, nr 2
- M. Dziurda, *Nowe rozumienie właściwości przemiennej w sprawach o roszczenia z deliktów (art. 35 KPC)*, Monitor Prawniczy 2018, nr 11
- P. Feliga [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Art. 1–505³⁹*. Tom I, red. T. Szanciło, Warszawa 2019
- A. Gołąb, *Właściwość miejscowa sądu w sprawach przeciwko konsumentom z uwzględnieniem kontekstu unijnego i prawnoporównawczego*, Polski Proces Cywilny 2020, nr 1
- P. Grzegorzczak, K. Weitz [w:] *Konstytucja RP. Tom I. Komentarz do art. 1–86*, red. M. Safjan, L. Bosek, Warszawa 2016
- J. Gudowski [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Koszty sądowe w sprawach cywilnych. Dochodzenie roszczeń w postępowaniu grupowym. Przepisy przejściowe. Komentarz do zmian*. Tom I i II, red. T. Zembruski, Warszawa 2019
- D. Kotłowski, O.M. Piaskowska, K. Sadowski, *Badanie właściwości miejscowej z urzędu w świetle zmian wprowadzonych do art. 202 kodeksu postępowania cywilnego*, Przegląd Prawa Handlowego 2010, nr 9
- K. Korzan, *Kilka uwag na temat postanowień o przekazaniu sprawy innemu sądowi według właściwości*, Nowe Prawo 1958, nr 5
- A. Łazarska, *O potrzebie przytoczenia okoliczności faktycznych uzasadniających właściwość miejscową sądu jako warunku formalnym pozwu*, Przegląd Sądowy 2008, nr 3
- K. Markiewicz, *Właściwość sądu w procesie cywilnym wobec przemian politycznych, społecznych i gospodarczych* [w:] *Ewolucja polskiego postępowania cywilnego wobec*

przemian politycznych społecznych i gospodarczych, red. H. Dolecki, K. Flaga-Gieruszyńska, Warszawa 2009

K. Markiewicz, *Właściwość sądu, skład sądu i wyłączenie sędziego w pracach Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego*, Polski Proces Cywilny 2015, nr 2

E. Skotnicka, *Zasada kontradyktoryjności i postulat sprawnego postępowania cywilnego a ochrona praw konsumentów w świetle dyrektywy 93/13*, Europejski Przegląd Sądowy 2010, nr 3

M. Walasik, *Zastosowanie art. 44(2) Kodeksu postępowania cywilnego w postępowaniu o nadanie klauzuli wykonalności*, Polski Proces Cywilny 2020, nr 1

K. Weitz, *Czy sądem, w którego okręgu nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę, jest tylko sąd, w którego okręgu zlokalizowane jest działanie lub zaniechanie będące przyczyną szkody?*, Polski Proces Cywilny 2011, nr 1

Z. Wiszniewski, *Postępowanie w przypadku niewłaściwości sądu lub niewłaściwości trybu postępowania*, Nowe Prawo 1953, nr 6

B. Wołodkiewicz, T. Zembruski, *Właściwość umowna i badanie właściwości sądu – aktywność sędziego czy strony? [w:] Wykonywanie zobowiązań. Księga Jubileuszowa dedykowana prof. dr hab. Adamowi Brzozowskiemu*, red. K. Bilewska, D. Krekora-Zajac, Warszawa 2020 (w druku)

P. Zaborowska, *Delegacyjna właściwość sądu ze względu na „dobro wymiaru sprawiedliwości” w postępowaniu cywilnym*, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Rzeszowskiego, Seria Prawnicza 2020, nr 2 (w druku)

J. Zawrot, *Prawo do sądu o określonej właściwości i jego gwarancyjny charakter z perspektywy wymogu bezstronności w postępowaniu cywilnym. Uwagi na marginesie stosowania art. 202 k.p.c.*, Kwartalnik AGd 2017, nr 3

T. Zembruski, *Badanie właściwości miejscowej sądu w sprawach z udziałem konsumentów z perspektywy prawa wspólnotowego [w:] Ars in vita. Ars in iure. Księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Januszowi Jankowskiemu*, red. A. Barańska, S. Cieślak, Warszawa 2018